

Bachelor of Library and Information Science (Semester—I) Examination

BL-105 : REFERENCE SOURCES AND SERVICES

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) Attempt all **five** questions.

(2) All questions carry equal marks.

(3) Solve all **eight** multiple choice questions having **2** marks each.

1. Write the correct answers from the given options :

(I) The meaning and synonyms of the term is found in _____ .

(a) Directory	(b) Year-book
(c) Dictionary	(d) Atlas

(II) The book which is not issued by library for home lending purpose is called as ____ .

(a) Textbook	(b) Reference-book
(c) Fiction	(d) Story-book

(III) Which of the following is not the criteria for evaluation of reference sources ?

(a) Subject	(b) Authority
(c) Arrangement	(d) Scope

(IV) Which of the following is the reference source ?

(a) Dictionary	(b) Encyclopedia
(c) Year-book	(d) All of the above

(V) 'India : A Reference Annual' Published by the publication division is a _____ .

(a) Dictionary	(b) Year-book
(c) Directory	(d) Hand-book

(VI) Reference-book is a _____ book.

(a) A costly book
(b) Which is used for a specific purpose and its use is restricted within the library premises ?
(c) A bulky book
(d) None of the above

(VII) 'World of Learning' falls under category of :

(a) Directories	(b) Statistical sources
(c) Almanacs	(d) An year book

(VIII) The name of the editor of "Encyclopedia of Library and Information Science" is _____.

- (a) Paulin A. Atherton and E. Gerfield
- (b) S.P. Sen and Marcel Dekker
- (c) Allen Kent and Harold Lancour
- (d) None of these

2. What is Reference Service ? Write its need and objectives of Reference Service.

OR

Write an essay on "Origin and development of Reference Service".

3. Write an essay on "Functions of Reference Service".

OR

Discuss in detail the contribution made by Dr. S.R. Ranganathan in Reference Service in libraries.

4. Write on :

- (a) State the various categories of the users in University library.
- (b) Importance of reference service in University libraries.
- (c) Web-based service in libraries.
- (d) Ready and long range Reference Service.

OR

- (e) Library orientation.
- (f) Document delivery Service.
- (g) Bibliographic Service.
- (h) Literature Service.

5. Write on :

- (a) Structure of Reference department.
- (b) Referral Service.
- (c) Discuss the qualities of reference Librarian.
- (d) Evaluation of Reference Service.

OR

- (e) Role of Reference Librarian in University library.
- (f) Need of Referral Service in library.
- (g) Functions of Reference department.
- (h) State the need of evaluation of Reference Service.

Bachelor of Library and Information Science (Semester—I) Examination

BL-105 : REFERENCE SOURCES AND SERVICES

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

सूचना :— (1) सर्व पाच प्रश्न सोडवा.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(3) प्रत्येकी 2 गुण असलेले सर्व आठ बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.

1. खालील प्रश्नांसमोर दिलेल्या विकल्पामधून योग्य उत्तरे लिहा :

(I) _____ यामध्ये शब्दाचा अर्थ व समानार्थी शब्द सापडतो.

(अ) निर्देशिका

(ब) वार्षिके

(क) शब्दकोष

(ड) नकाशासंग्रह

(II) ग्रंथालयातील वाचकांना घरी नेण्याच्या उद्देशाने न दिल्या जाणाऱ्या ग्रंथाला _____ म्हटले जाते.

(अ) क्रमिक ग्रंथ

(ब) संदर्भ ग्रंथ

(क) कादंबरी

(ड) कथा संग्रह (ग्रंथ)

(III) खालीलपैकी कोणता संदर्भ साधनांच्या मूल्यमापनाचा निकष नाही ?

(अ) विषय

(ब) प्राधिकरण (ऑथारिटी)

(क) रचना

(ड) व्याप्ती

(IV) खालीलपैकी कोणता संदर्भ स्रोत आहे ?

(अ) शब्दकोष

(ब) ज्ञानकोष

(क) वार्षिके

(ड) वरील सर्व

(V) प्रकाशन विभागद्वारे प्रकाशित होणारे 'India : A Reference Annual' हे _____ आहे.

(अ) शब्दकोष

(ब) वार्षिक

(क) निर्देशिका

(ड) हॅन्डबुक

(VI) संदर्भ ग्रंथ _____ असते.

(अ) अत्यंत महाग

(ब) विशिष्ट हेतु करतत्वावर वापरला जातो व त्याचा वापर ग्रंथालया अंतर्गत मर्यादित असतो

(क) आकाराने मोठा असतो

(ड) यामधील कोणतेच नाही

(VII) "World of Learning" हा संदर्भ ग्रंथ खालील प्रकारात मोडतो :

(अ) निर्देशिका

(ब) सांख्यिकीय साधने

(क) पंचांग

(ड) वार्षिक

(VIII) ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विश्वकोशाचे संपादकाचे नाव _____ आहे.

- (अ) पॉलीन ए. अँथरटन व इ. गारफील्ड
- (ब) एस.पी. सेन व मार्शल डेकर
- (क) अँलन केन्ट व हेरॉल्ड लॅनकॉर
- (ड) यापैकी कोणीही नाही

2. संदर्भ सेवा म्हणजे काय ? संदर्भ सेवेची आवश्यकता व उद्दिष्टे लिहा.

किंवा

‘संदर्भ सेवेचा उद्गम व विकास’ यावर निबंध लिहा.

3. ‘संदर्भ सेवेची कार्ये’ यावर निबंध लिहा.

किंवा

ग्रंथालयात संदर्भ सेवे मध्ये डॉ. एस.आर. रंगनाथन यांचे योगदान यावर सविस्तर चर्चा करा.

4. थोडक्यात लिहा :—

- (अ) विद्यापीठ ग्रंथालयामध्ये उपयोक्त्यांच्या विविध (प्रकार) श्रेणी चे कथन करा.
- (ब) विद्यापीठ ग्रंथालयात संदर्भ सेवेचे महत्त्व.
- (क) ग्रंथालयातील Web-based Services.
- (ड) शिघ्र व विलंबित संदर्भ सेवा

किंवा

- (इ) ग्रंथालय प्रशिक्षण.
- (फ) Document Delivery सेवा.
- (ग) ग्रंथ सुची सेवा.
- (ह) साहित्य शोध.

5. थोडक्यात लिहा :—

- (अ) संदर्भ विभागाची संरचना.
- (ब) परामर्शदायी सेवा.
- (क) संदर्भ ग्रंथपालाच्या गुणधर्मांची चर्चा करा.
- (ड) संदर्भ सेवेचे मूल्यमापन.

किंवा

- (इ) विद्यापीठ ग्रंथालयात संदर्भ ग्रंथपालाची भूमिका.
- (फ) ग्रंथालयात परामर्शदायी सेवेची आवश्यकता.
- (ग) संदर्भ विभागाची कार्ये.
- (ह) संदर्भ सेवेच्या मूल्यमापनाची आवश्यकता.